

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור עלידי
צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

ספרים

המאור שבתורה

מאת הרבי מליובאוויטש
בהוצאת היכל מנחם

סדרה בת חמישה כרכים המרכזת ביאורים ומעמקים של הרבי לחמשת חומשי תורה. הביאורים תומצתו והם מוגשים בלשון בהירה. טל' 03-960618.

חיים כהלכה

מאת הרב ברוך בליז'נסקי
בהוצאת המחבר

המחבר השיב על אלפי שאלות שהופנו באתר צעירי חב"ד במדור 'שאל את הרב'. כאן נאספו שלושימאות מהן, הנוגעות בכל תחומי החיים. 482 עמ'. טל' 01-700-704120.

נפלאות התניא

מאת הרב משה יצחק פורסט
בהוצאת לדורות

המחבר, שליח בהולנד, מציג קשר מופלא בין השיעור היומי בספר התניא ובין הזמן שבו השיעור נלמד. 139 עמ'. טל' 03-9600770.

בוצינא קדישא

מאת רבי זושא מאניפולי
בהוצאת המלקט

אוסף מעשים ומנהגים של רבי זושא מאניפולי, שליקט הרב נתן-נטע קאלביעל. 105 עמ'. טל' 03-5799692.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארשבע אילת ניויורק

כניסת השבת 4:04 4:18 4:07 4:23 4:25 4:14

צאת השבת 5:20 5:21 5:19 5:23 5:25 5:18

294 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 60840
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

סבל שלמעלה מהשגת אנוש

אין בכוחנו להבין את תכלית סבלו של העם היהודי, מפני שדרכי הבורא הן למעלה מהשגתנו. כאן נדרשת הכנעת ראש מתוך ענווה

מעצר יהודים לעיני ההמון בבודפשט, הונגריה (צילום: הארכיון הממשלתי בודפשט)

יום ראשון הקרוב נציין את עשרה בטבת, המייצג את ראשית המצור שהביא לידי חורבן בית המקדש והגלות הקשה של העם היהודי. בני קודה הזאת התחיל מסע סבל וייסורים שנמשך כאלפיים וחמשמאות שנה - חורבן הבית הראשון והשני, גלות עמי ישראל מארצו, גזרות שמד, רדיפות ופוגרומים, ועד לשואה האיומה של יהדות אירופה אך לפני כשבעים שנים.

למעשה אפשר למתוח את נקודת ההתחלה לתקופה

קדומה עוד יותר, שעליה מספרת פרשת השבוע - ירידת בני ישראל למצרים. כאן מתחילה פרשת סבלו של העם היהודי, ומכאן והלאה יהיו קורותיו שזורות בגלויות ובייסורים. והשאלה הגדולה היא, סבל זה - לשם מה?

דרכי הבורא

רבים מנסים למצוא תשובות לשאלת השואה. איך אפשר להסביר שואה איומה כזאת, שישה מיליון יהודים, עמו ונחלתו של הקב"ה, מובלים למשרפות כצאן לטבח? איך אפשר להבין את גורלם של מיליון ילדים, תינוקות של בית רבן, שנרצחו באכזריות במיתות משונות ונוראות?

אבל האמת היא שהשואה אינה אלא חוליה נוראה אחת בשרשרת סבלו של העם היהודי לאורך כל ההיסטוריה. יהודים עונו ונהרגו באכזריות ובלי שום טעם והיגיון מימי גלות מצרים ועד ימינו. לא רק את נוראות השואה איננו מבינים, אלא גם את מעשי הרצח והחבלה שפקדו אותנו כאן, בארץ הזאת, מימי הפדאיונים, דרך ילדי מעלות ואביבים, ועד פיצוץ האוטובוסים ורצח אכזרי של פעוטות במיטתם החמה.

הניסיון לתת תשובות לשאלות האלה חסר טעם. אין בכוחנו להבין את תכלית סבלו של העם היהודי, מפני שדרכי הבורא הן למעלה

מהשגתנו. זו בדיוק הנקודה שבה אנו נדרשים להכנעת הראש מתוך ענווה מול בורא העולם.

בהפטרות התענית אנו קוראים: "כי לא מחשבותיי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכיי... כי גבהו שמים מארץ, כן גבהו דרכיי מדרכיכם ומחשבותיי ממחשבותיכם". זו ההתייחסות הנאותה לסוגיית הסבל והצרות - הכרה עמוקה בחוסר יכולתנו להבין את דרכי הבורא ואת מחשבותיו.

הגאולה תביא תשובה

יתרה מזו, הקב"ה עצמו רוצה שלא נבין זאת. הוא רוצה שהגלות, על סבלותיה וצרותיה, תהיה בלתי מובנת. היא צריכה לעורר בנו זעקה גדולה, תפילה ותחנונים. עליכן עשה הקב"ה את הגלות בדרך כזאת שבאמת אין ביכולת אנוש להבינה.

ואף על פי כן מאמינים אנו אמונה שלמה כי יש תכלית לסבל הנורא. בבוא הגאולה יתברר שדווקא צרות הגלות וייסוריה הצמיחו את הטוב הנפלא והנאצל של ימות המשיח. כיום הדבר נשגב מבינתנו, ועם זה מאמינים אנו כי אורה של הגאולה יהיה בו משום מתן פיצוי גדול כל-כך, לכל יחיד שסבל ולכלל עם ישראל, עד שתתקיים הנבואה: "אודך ה' כי אנת בי" - עם ישראל יודה לקב"ה על שכעס עלינו וייסר אותנו. זו אמונתנו וזו נחמתנו.

דבר הלכה של אחדות

בצוותא עם אחיו בניישראל.

הריחוק מחזק

לכן יש צורך לחזק את האחדות ואת הזיכרון שהפירוד החיצוני איננו פירוד פנימי חס ושלום. זאת עושים על-ידי 'דבר הלכה'. בחלקים אחרים בתורה יש פלפולים ודיונים וחילוקי דעות, ואין האחדות ניכרת. אולם ב'דבר הלכה' מובלטת מעלת האחדות, כי אף על-פי שקודם לכן היו דעות כאלה ואחרות, הרי משנפסקה ההלכה הכול מחוייבים לה ומקיימים אותה.

כך 'דבר ההלכה' פועל שחברו יהיה קיים בזיכרונו של האדם, ואז גם כשהוא עוסק בדברים אחרים הוא "זוכרהו", והזיכרון פועל שהקשר עם חברו יהיה בכל התוקף והעוצמה, ושהפירוד החיצוני לא ישפיע עליו כלל. זאת ועוד, הפירוד החיצוני מוסיף בתחושת הקרבה. בזכות 'דבר ההלכה' היהודי מחזק את רגשות ההשתוקקות לחברו.

(תורת מנחם כרך לח, עמ' 212; כרך לט, עמ' 93)

אמרת השבוע

להצטער ולבכות

אחד מבאי ביתו של רבי יחזקאל מקוזמיר סיפר לו על צרה שפקדה יהודי מסויים, ובאומרו זאת הצדיק המספר את דין שמים ואמר שוודאי כל מה שהקב"ה עושה לטובה הוא עושה.

נענה רבי יחזקאל ואמר: "התורה מספרת שכאשר יוסף נפל על צווארו של בנימין אחיו בכו שניהם. חז"ל אומרים שבנימין בכה על מקדש שילה, שעתידי להיות בחלקו של יוסף, ויוסף בכה על בית-המקדש שייבנה בחלקו של בנימין. ולכאורה למה לא בכה כל אחד ואחד מהם על המקדש שבחלקו?"

"אלא", הסביר הצדיק, "כשפוקדת צרה את האדם עצמו עליו לקבל את הייסורים באהבה, אבל כשמתרגשת צרה על הזולת – צריך להצטער ולבכות".

פתגם חסידי

"אם היהודים מגיעים למצב שהם יכולים לשאת את הגלות ואינם הופכים עולמות כדי שתבוא מיד הגאולה – זה עצמו מחייב שהקב"ה יוציאם מהגלות" (רבי בונם מפשיסחה)

דבר הלכה, הלכה פסוקה, שאין בה פלפולים ודיונים.

אך לשון חז"ל דורש הסבר. למה התנסחו בניסוח שלילי – "אל ייפטר", ולא העדיפו ניסוח חיובי: "ייפטר אדם מחברו בדבר הלכה"? זו גם לשון קצרה יותר, ויש כלל "לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה".

אין פירוד

אלא שכאן טמונה הוראה עקרונית ליהודי: "אל ייפטר אדם מחברו". יהודי לעולם אינו נפרד מרעהו. מצב של "ייפטר אדם מחברו" אינו אפשרי, שכן כל נשמות ישראל מחוברות במהותן לכדי מציאות אחת, ככתוב בספר התניא – "כולן מתאימות ואב אחד לכולנה". לכן לא ייתכן פירוד בין יהודי ליהודי.

אולם לכאורה יש פירוד, שכל היהודים מצויים במקומות נבדלים ופזורים בכל קצוות תבל. הקב"ה משגר כל יהודי למקום שבו עליו למלא את תפקידו ולברר את ניצוצות הקדושה הטמונים בו. לכן כל יהודי נדרש להימצא במקום אחר, ואין הוא יכול להימצא

בפרשתנו יוסף מתגלה אל אחיו ומפייס אותם. לאחר מכן הוא שולח אותם לארץ-ישראל, אל יעקב, לבשר לו את הבשורה ולהביאו למצרים. בשעה שהוא נפרד מאחיו אומר להם יוסף: "אל תרגזו בדרך". מפרש רש"י: "אל תרגזו בדרך – אל תתעסקו בדבר הלכה, שלא תרגזו עליכם הדרך".

ברור שיוסף לא התכוון להמליץ לאחיו להימנע מדברי תורה. הלוא חז"ל התבטאו בביטויים חמורים על מי שמהלכים בדרך "ואין ביניהם דברי תורה". כוונת יוסף הייתה שלא יתפלפלו בסוגיות עמוקות וסבוכות, שכן אז הם עלולים להסיח דעת ולסטות מהנתיב הנכון.

לא להתפלפל בדרך

מה אפוא ראוי שיהודי ילמד בהיותו בדרך? חז"ל מורים לשוחח בענייני הלכה פסוקים, שאין בהם פלפולים. ואכן, מהפסוק "אל תרגזו בדרך" למדו חז"ל: "אל ייפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה, שמתוך כך זוכרהו". כשאדם נפרד מרעהו, עליו לומר לו

מן המעיין

יין | מאת הרב אליעזר ברוד

הזקנה משביחה

"ולאביו שלח כזאת עשרה חמורים נושאים מטוב מצרים" (בראשית מה, כג). מפרש רש"י: "מטוב מצרים – יין ישן, שדעת זקנים נוחה הימנו". יין הוא מהדברים היחידים שבהם הישן טוב מן החדש. לכן דעת זקנים נוחה מיין ישן, כי הוא מבטא את היתרון שבישן על החדש.

(הרב אפרים זלמן מרגליות)

יין טוב משתבח

יין ישן משביח והולך רק אם בתחילתו היה יין טוב, אבל אם מתחילתו היה יין גרוע, ככל שהוא מתיישן הריהו הולך ומחמיץ. גם הזיקנה מעלה היא, אלא שהדבר תלוי במה שהיה האדם בצעירותו.

(רבי שלמה אלטר)

אל תסתכל בקנקן

יוסף התכוון לרמוז ליעקב שלא יחשוש מהיותו לבוש בגדי מלכות של מצרים והיותו מושל בכל ארץ מצרים. השינוי החיצוני לא השפיע חלילה על פנימיותו היהודית. כאות וכסמל לכך שלח ליעקב יין, שעליו נאמר: "אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו".

(מעיינה של תורה)

עלידי הגלות

היין ששלח יוסף לאביו רומז ליינה של תורה' שבניישראל זכו לו על-ידי גלות מצרים. זהו

שנאמר (בראשית מט, יא) "אוסרי לגפן עירו" – כדי לזכות ליינה של תורה צריך האדם להיות כחמור למשא.

(אור התורה)

רמז לפסח

היין ששלח יוסף יש בו רמז לארבע הכוסות של חג הפסח. "בר ולחם ומזון" רומזים לשלוש המצות שעורכים בליל הסדר. יוסף רמז לאביו שבסופו של דבר יצאו בניישראל ממצרים ויחגגו את חג הפסח במצה ויין.

(לקוטי לוי יצחק)

כחמור למשא

היין רומז ליינה של תורה' והחמורים שנשא את היין רומזים שחובתו של האדם לקבל עליו עול תורה כחמור למשא, כפי שנאמר (בראשית מט, יד) "יששכר חמור גרם", ופירש רש"י שהוא סובל עול תורה כחמור חזק שמטעינים אותו משא כבד.

(הצמח צדק)

שתייה מועילה

מנהג העולם שבאמירת 'לחיים' עונים 'לחיים' טובים ולשלום'. זהו לפי שבשתיית היין הנזכרת בפעם הראשונה בתורה, שהייתה אצל נח, היו תוצאות לא-טובות. גם עץ הדעת גפן היה. לכן מברכים שיין זה יהיה "לחיים טובים ולשלום".

(היום יום)

קדיש של קצין רוסי

נולדתי בעיירה בילקה שבצ'כוסלובקיה, מספר הד"ר גבי אביטל, ששרד משישה מחנות הסגר. עם כניסת ההונגרים לעיירתנו הכריזו על איסורים וחוקים גזעניים נגד היהודים. היהודים נצטוו לענוד טלאי צהוב על בגדיהם כדי לבדל אותם משאר האוכלוסייה. מנעו מאיתנו לעסוק במסחר ובשאר מקצועות. נאסר עלינו לעזוב את מקום מגורינו אלא באישור השלטונות. גם מכשירי הרדיו הוחרמו. כלילות הוטל עוצר.

אלה היו ימי מלחמת העולם השנייה. צ'כוסלובקיה הייתה טרף ל'ועידת מינכן' ופסקה מלהתקיים. צ'כיה ומוראביה חולבו הסודטים סופחו לגרמניה, סלובקיה נהפכה למדינה פשיסטית, גרורה של גרמניה, ואזור הקרפטים ניתן להונגריה כפרס על הצטרפותה לציר הגרמני. גם כאן הוכיחו ההונגרים את נאמנותם לגרמנים בחוקי הרשע והגזענות.

בהסכם חשאי בין שר החוץ הרוסי מולוטוב לעמיתו הגרמני ריבנטרופ, הוחלט לתקוף את פולין, הגובלת בהרי הקרפטים, ולחלקה בין שתי המדינות. במלחמת בזק, 'בליץ קריג' (באלול תרצ"ט, ספטמבר 1939), הפתיעו הגרמנים את הפולנים, ומהעבר השני כבשו הרוסים את חלקם והגיעו עד גבול הרי הקרפטים.

בני הנוער בבילקה התקשו במיוחד להשלים עם גירותיהם של ההונגרים, שנעשו קשות ומציקות יותר מיום ליום. יום אחד החליטו שלושה צעירים - אברהם יצחק בן צבי הכהן פייסקוביץ, משה גדיילוביץ ובן דודו מאיר גדיילוביץ - לעשות מעשה ולברוח אל הרוסים, מעבר לגבול.

הם שמעו על מדיניות הקומניזם, המציעה שוויון לכל האזרחים, וקיוו כי יתקבלו בזרועות פתוחות, כמי שבאו לסייע להם במאמץ המלחמתי.

על־אף הסכנה הגדולה אזור שלושת הצעירים הנמרצים עזו, ובלילה אחד חצו את הגבול. אילו היו נתפסים בידי ההונגרים היה מצבם כבי רע, אולם בבואם אל הצד הרוסי התברר שגם שם לא ממש מחכים להם עם פרחים. השלושה נאשמו בריגול, נשפטו במשפט מהיר, ונשלחו למאסר עולם במחנות כפייה בסיביר.

מהרגע שהבחורים עזבו את העיירה

לא שמענו עליהם דבר. שום אות של חיים לא התקבל מהם, והדבר עורר דאגה רבה בקרב משפחותיהם. הנחנו שאם מצבם היה שפיר ודאי היו מנסים להעביר דרישת־שלום ליקריהם. העדר כל אות חיים לא בישר טובות.

המלחמה הסתיימה. שרידי המלחמה

שבו אל בתיהם ההרוסים, מנסים לשקם את חייהם מחדש, אולם שלושת הצעירים כאילו בלעתם האדמה. הם התגלגלו ממחנה עבודה אחד למשנהו, ואף לא צל של הצלה נראה באופק.

באיר תש"ז, מאי 1947, העבירו אותם למחנה 222, אשר ניצב לא

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

אקבץ עליו לנקבציו

בהפטרה של תענית ציבור מסיימים בפסוקים מישעיה (נו"ח): "ובני הנֶכֶר הנלווים על ה' לשרתו, ולא־הבה את שם ה' להיות לו לעבדים, כל שומר שבת מחללו ומחזיקים בברית. והביאותים אל הר קודש, ושימחתים בבית תפילתי, עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי, כי ביתי בית תפילה ייקרא לכל העמים. נאום ה' אלוקים, מקבץ נידחי ישראל, עוד אקבץ עליו לנקבציו".

מפרש רש"י: "לכל העמים - ולא לישראל לבדם, כי אף לגרים. עוד אקבץ עליו - מן הגויים שיתגיירו ונלוו עליהם. לנקבציו - נוספים על קבוצי ישראל". המצודת דוד מפרש: "והביאותים - את העושים כל אלה אביא אל הר קודש, הוא בית־המקדש, שווה בשווה עם האזרח בישראל. ושימחתים - אשמחם בבית המוכן להתפלל שם לפני. לרצון - יהיו מקובלים לרצון על מזבחי. ייקרא לכל העמים - רצונו לומר יהיה מוכן לבית תפילה לכל גרי האומות. מקבץ - המקבץ את ישראל, הנידחים בין האומות. עוד אקבץ עליו - על ישראל אקבץ עוד גרים, להיות נוספים על הנקבצים מישראל".

שכרם של הגרים

הרד"ק מפרש: "והביאותים - כמו שיכניס אורח בביתו, ומקבלו בשמחה, כן אמר: אצווה לכוהנים שיקבלו בשמחה כשיבואו להתגייר. ושימחתים בבית תפילתי - שיהיו שמחים בראותם עצמם בעזרה, שהוא בית התפילה, שווה בשווה עם ישראל בתפילתם ובעולותיהם וזבחייהם".

האברבנאל מסביר שהנביא מדבר על בני הנֶכֶר המתגיירים "לא לתכלית כבוד ומעלה, כי אם לחסות תחת כנפי השכינה, לשרת את השם ולא־הבה את שמו. על כך יקבלו נחלה בארץ־ישראל ("והביאותים אל הר קדשי") וגם הבטחה "שישמע תפילתם שיתפללו בבית־המקדש, ויקבל לרצון עולותיהם וזבחייהם".

ומוסיף האברבנאל: "מפני שבני הנֶכֶר האלה שזכר הם הנלווים אל ה' בגלות ישראל, ומתחברים עמם ומצטרפין בצערם, לכן אמר: נאום ה' אלוקים מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו - כלומר, שלא לבד יקבץ את ישראל כי גם יקבץ עמו לנקבצים אליהם והם בני הנֶכֶר הנלווים אל ה' כמו שזכר".

גם ה'ערב רב'

בשיחת עשרה בטבת תנש"א (התועודיות תנש"א כרך ב, עמ' 106), אומר הרבי מליובאוויטש:

"סיום וחותרם ההפטרה הוא 'נאום ה' אלוקים מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו'. והשייכות לקריאה ("ג' מידות הרחמים) הוא שגילוי י"ג מידות הרחמים פועל את הקיבוץ של בני־ישראל מן הגלות, 'ברחמים גדולים אקבץ', ולא עוד אלא שמצד גודל מעלת הרחמים, רחמים על כל אחד ואחד באיזה מעמד ומצב שיהיה, נעשה הקיבוץ של בני־ישראל באופן ש'אקבץ עליו לנקבציו', שאוחז בידיו ממש איש איש ממקומו, כמו שנאמר ואתם תלוקטו לאחד אחד בני־ישראל".

"לְלוֹקְחִים עִמָּהֶם גַּם אֶת אֵלֶּה שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵי 'עֶרְב רַב', עַל דֶּרֶךְ מֵה שֶׁכְּתוּב בִּיצִיאַת מִצְרַיִם 'וְגַם עֶרְב רַב עִלֵּה אִתָּם', שֶׁנִּקְרָאִים 'עֶמְךָ' (עַם שְׁלֹךְ) שֶׁל מִשֶׁה רַבֵּנו, וְעַד כִּי כָךְ, שֶׁגַם בְּהוֹתֵם בְּמַעַמְד וּמִצַּב בְּלִתי רִצּוֹי ('שִׁיחַת'), מִיִּיחָד הַקְּבִ"ה עֲלֵיהֶם שְׁמוֹ שֶׁל מִשֶׁה רַבֵּנו, 'עֶמְךָ', וּבוֹדָאי שֶׁגַם הֵם בְּאִים בִּיחָד עִם מִשֶׁה רַבֵּנו וְדוֹר הַמַּדְבֵּר, 'דוֹר דְּעָה', וְעַל דֶּרֶךְ זֶה בְּנוֹגֵעַ לְכָל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּכָל הַדּוֹרוֹת, שֶׁהֵם בּוֹדָאי 'עֶמְךָ' שֶׁל מִשֶׁה רַבֵּנו, 'גּוֹאֵל רֵאשׁוֹן הוּא גּוֹאֵל אַחֲרוֹן'.

"ובצירוף כולם יחד, 'בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו', נעשית מציאות אחת של 'קהל' (לשון יחיד) גדול, ובאופן כזה 'ישבו הנה', לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש ולהר הקודש ולבית־המקדש".

הרחק מגבול רומניה. יום אחד מונה מפקד חדש למחנה. האסירים כבר הורגלו למפקדי המחנה, והיו למודי סבל לספוג את רודנותם. איש לא ידע את טבעו של המפקד החדש.

ערב אחד נקראו שלושת הצעירים ללשכתו של המפקד החדש. חששות רבים עלו בליבם. כאשר נכנסו אל משרדו גילו שם עוד שבעה אסירים מלבדם. כולם היו יהודים. ארשת פניו של המפקד הייתה נינוחה, והם נרגעו.

"יהודי אני", פתח המפקד. המילים האלה הכו את הנוכחים בתדהמה, והמפקד המשיך: "הערב הוא יום ה'אָרְצִיִּיט' [יום השנה] של אבי זיכרונו לברכה, ומאז יום פטירתו אני מקפיד לומר קדיש ביום הזה. לכן זימנתי אתכם לכאן, כדי שאוכל לומר קדיש במניין".

המפקד עמד לומר קדיש, והנוכחים ענו 'אמן' בהתרגשות. בסיום הקדיש לא אמר המפקד דבר, רק סימן בראשו לאות כי הם רשאים ללכת. הנוכחים היו התפזרו וגם שלושת הבחורים היו בדרכם החוצה, אך פתאום עצרם המפקד וביקשם לשבת.

המפקד החל לחקור אותם על סיבת מעצרם. השלושה חשו בכנות כוונותיו וסיפרו לו את כל הקורות אותם מיום שחצו את הגבול לרוסיה. הם סיפרו על העונש שהוטל עליהם על לא עוול בכפם.

סיפורם נגע לליבו של הקצין. הוא הבין כי אין שום הצדקה להתעללות בשלושת הבחורים שכל חטאם הוא הרצון לברוח מן המלחמה. לאחר דקה של הרהורים אמר להם: "גשו לחדרכם, קחו את הנחוץ לכם, וחזרו הנה מיד". לא היה בידם לעכל את המתרחש. הם רצו אל חדרם ובתוך דקות שבו ללשכת המפקד.

האיש הורה להם להיכנס לרכב הצבאי. הוא הסיעם במהירות אל גבול רומניה ואמר: "רדו עכשיו. רוצו אל מעבר לגבול. אל תביטו לאחור. אתם משוחררים!".

הבחורים עשו כפי שנצטוו. הם עברו את הגבול, מתקשים לעכל את גודל ההצלה המופלאה שזכו לה בחסדי ה', ובזכות הצטרפותם לאמירת קדיש לעילוי נשמת אביו של המפקד.

אברהם יצחק פייסקוביץ עלה ארצה, התגייס לאצ"ל, הקים משפחה ואת שמו החליף לפארי. בני־הדודים גדיילוביץ' היגרו לקנדה והקימו שם את משפחותיהם.

התינוק שנולד מחדש

הרופאים להיאבק על חייו של התינוק. "אחד הרופאים אמר לי מאוחר יותר", מספר האב, "שאם אריאל היה נפגע באירוע רב-נפגעים, הוא לא היה מטופל, מכיוון שמתפללים תחילה במי שיש לו סיכוי לשרוד. במצב כזה לא מתאמצים לטפל במי שאין סיכוי סביר להצילו".

בין המתפללים בכותל המערבי נראה נער צנוע מניח תפילין בהתרגשות רבה. איש מהמתפללים לא העלה על דעתו שהנער הזה, אריאל ירד, הוא נס מהלך פשוטו כמשמעו, או כהגדרת אביו: "תינוק שנולד מחדש". כמה שעות אחרי התפילה בכותל הוא נישא על כתפי חבריו בשמחת ברי-המצווה שנהפכה לסעודת הודיה מרגשת.

הודיה לבורא-עולם. אריאל מתפלל בכותל

גם לאחר השחרור תהליך השיקום לא פסק, עד לפני כמה שנים. אמנם גם עכשיו אריאל מתקשה לבצע פעולות ביד ימין, בגלל הפגיעה במוח, אבל הוריו מביטים במחצית הכוס המלאה: "כשראינו אותו מניח תפילין על יד ימין, התמלאנו שמחה והודיה לבורא-עולם".

לפני כמה שבועות ביקרו האב ובנו במרכז הרפואי, להזמין את הרופאים לברי-המצווה ולהודות להם על הטיפול המסור. כשהוא מניח את ידו על כתפי בנו, אמר להם: "הנה, זה אריאל שלנו. יש שכר לפעולתכם".

"לא נודמן לנו לחגוג סעודת הודיה, כי כל הזמן היינו בתהליכי שיקום", מסביר אביו, יוסי (50). "סעודת ברי-המצווה הייתה בעבורנו ההזדמנות הטובה ביותר לחגוג את הנס הגדול שהקב"ה עשה עמנו".

פצצת מרגמה ביישוב

האירוע ששינה את חייו של אריאל התרחש לפני אחת-עשרה שנים. בשעת צהריים מוקדמת החריד פיצוץ עז את היישוב עצמונה בגוש קטיף. שלוש פצצות מרגמה נחתו ביישוב. אחת מהן נחתה סמוך לבית משפחת ירד וגרמה לפציעת אם המשפחה ליה, ובנה אריאל, בן השנה.

מצבו של התינוק היה אנוש. הוא הונשם וקיבל טיפול ראשוני בזירה על-ידי רופא הגוש הד"ר סודי נמיר. "מצבו היה קשה מאוד", משחזר אביו. "הוא איבד הרבה דם. רסיס אחד חדר לראשו. עוד רסיס פגע בעמוד השדרה. התינוק לא נשם".

אריאל הפצוע הובהל במהירות למרכז הרפואי איכילוב. אף שמצבו נראה חסר סיכוי החליטו

מלחמה על החיים

רופאה אחת, בת קיבוץ, התעקשה במיוחד להיאבק על חייו של התינוק הפעוט. "לימים אמרה לי הרופאה שיש לה בן בדיוק בגילו של אריאל, וזה גרם לה להילחם בכל הכוח על חייו", מגלה האב. אבל זה היה לא קל לגמרי. "בניתוח הראשון, בניסיון להוריד לחץ מהראש, הסירו לאריאל חלק מעצם הגולגולת, והקפיאו אותו בבנק העצם. רק כעבור שנתיים וחצי, כשאריאל הגיע לגיל ארבע, הוחזר אותו חלק בניתוח מורכב. בשנים ההן בני הלך חבוש קסדה מיוחדת שהגנה על ראשו".

מפגש עם הרופאים

כשלושה שבועות שהה אריאל בטיפול נמרץ, ולאחר-מכן הועבר למרכז השיקומי 'עלים' בירושלים, ועבר תהליך שיקום שארך כשנה וחצי. שם נדרש ללמוד מחדש כיצד לדבר וללכת. "הוא פשוט נולד מחדש. היה מרגש לראות כל תהליכי ההתקדמות שלו", אומר האב בקול נרגש.

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

מדיני תענית ציבור

שאלה: כמה מתענים צריך שיהיו במניין כדי שיהיה אפשר לקרוא בתורה 'ויחל' ולומר בחזרת הש"ץ 'עננו'?

תשובה: יש פוסקים הסבורים שהקריאה המיוחדת בתורה ואמירת 'עננו' הן חובת המתענים, ולכן דורשים שיהיו תמיד עשרה מתענים. בתעניות ציבור שמדברי הנביאים, כגון עשרה בטבת, רבים מהפוסקים מקילים שאפשר לעשות כן אפילו אם יש רק שבעה מתענים.

אם חלה התענית בימי שני וחמישי, וממילא אין כאן ברכה לבטלה אלא החלפת פרשת השבוע ל'ויחל' בלבד, דיי לדעת הפוסקים הללו בשישה מתענים (בשחרית). אם מספר המתענים פחות מכך - קוראים בימי שני וחמישי (בשחרית) את פרשת השבוע, כרגיל; ו'עננו' אומר שליח-הציבור רק כחלק מברכת 'שומע תפילה', כידיד.

לעומת זה, יש פוסקים הסבורים שקריאת 'ויחל' ואמירת 'עננו' הן חובת היום, ולכן מסתפקים גם בשלושה מתענים בלבד, וכן הוא מנהג חב"ד.

מי שאינו מתענה - לא ירד לפני התיבה כשליח ציבור, אלא אם כן אין אחר. אם בכל-זאת ירד, יאמר 'בעננו'; 'ביום צום התענית הזה' (ולא ביום צום 'התעניתנו'). ויש שפסקו כי עליו לומר כרגיל.

יש מתירים לכתחילה להעלות לתורה בתענית גם את מי שאינו מתענה. פוסקים אחרים, בפרט מן הספרדים, מחמירים ואוסרים, עד שאפילו אם קראו למי שאינו מתענה - לא יעלה.

ויהי רצון שצום זה, עם שאר התעניות, ייפך במהרה לששון ולשמחה ולמועדים טובים.

מקורות: שו"ת מהר"ל החדשות סי' נו. טושי"ע או"ח סי' תקסו סי' ג"ו, ונו"כ. פסקי דינים - צמח צדק שם, ובשו"ת שלו שער המילואים ח"א סי' - מענה לשו"ת דברי נחמיה ח"א סי' מ. ערוך השולחן שם סי' טז. שו"ת חתם סופר או"ח סי' קנז. ספרים שהובאו בשערות המצוינים בהלכה לקוש"ע, סי' קכ"ד סי' ק"ב. אורחות חיים (ספינקא) סי' תקסה סי' ב. ילקוט יוסף ח"ה עמ' 539 ושי"ט. ספר המנהגים חב"ד עמ' 45.

גפן בסד
 החברה החרדית לביטוח ולפיננסים
077-444-7777

מעוביין לקנות
ספרי תורה פסולים
 (גם מיועדים לגניזה)
 וכן כלי כסף, רימונים לס"ת, כתרים, אצבעות, מגילות אסתר פסולות ועוד...
052-9772525

חדש: סודות הגאולה
 כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח
 ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא
טל' 1-700-704120

מטוס מיוחד ליומא דהילולא
 2012
 2018
054-6309215
עקיבא-לכיש טורס בע"מ
 רבי עקיבא 106 ב"ב **03-5776000**

200 שנה
 להסתלקות של רביה"ק
בעל התניא
 ז"ע
26 בדבר אגה גיהה 101

מחיר קבוצתי
לראשונה בישראל:
הסרת משקפיים בבי"ח ללא מגע בעין!!!
 לבדיקת התאמה ללא תשלום:
052-4578445 (מאיר)
www.assuta-optic.co.il